

תגלית היסטורית בחסידות קארלין סטאלין שגרמה התרגשות רבה בעולם החסידות: התגלתה צוואת אדמו"ר הזקן הרה"ק בעל ה'בית אהרן' מקארלין זי"ע

הרב טוביה פריינד

רגשי קודש מהול בשמחה והתעניינות רבה בקרב שוחרי תורה וחסידות, עם התגלות המדה גנוזה – צוואות עליה באת חתימת יד קדשו של מרן אדמו"ר הזקן הרה"ק רבי אהרן בעל 'בית אהרן' זי"ע! מקארלין שכתב לבנו מרן אדמו"ר הצעיר הרה"ק רבי אשר (השני) מסטאלין זי"ע! צוואה זו כתיב **ידועה היתה עד היום, ויוזאה אור לראשונה בקובץ התורני וההלכתי 'בית אהרן וישראל' גליון רל"ה, היוצא לאור ידי מרכז קארלין סטאלין.**

בצוואה, שמקורה בארכיון ממשלתי, מפרט מרן אדמו"ר הזקן זי"ע! אודות הירושה וסדר העברת הנכסים בקארלין על שם בנו מרן האדמו"ר הצעיר זי"ע!אצל הרשותיו. כמו כן את צוואתו לבנו, א. להתאמץ לקנות בית במקום הפטירה, ולעשותו בית תפילה. ב. לבוא עם כל רצאי חציו לחשתתף על ציונו פעמיים בשנה, פעם אחת בעת הליצ'י, ופעם שנייה בעת שיהיה לאל ידיו.

הצוואה כתובה כמעט כולה בידי הרב החסיד רבי מרדכי אליעזר רעזניק זי"ל, מייחזי הסתלה שבין החסידים מסטאלין, שגם התלווה למרן אדמו"ר הזקן היבית אהרן זי"ע! בסניעותו למלינוב בדרכו לאור אזור החיים. בצוואה מדגיש מרן אדמו"ר הזקן זי"ע!:" יואל יפלא בעינך שלא כתבתי הכל ככתב ידי, כי מוחלשות כחי לא יכולתי בעצמי לכתוב בכתב ידי, לזאת צויתי לכתוב כל הדברים הנזכרים, ואבוא בעצמי עיח"ח". ואכן בא מרן היבית אהרן זי"ע!א על התחום, בעצם כתב יד קדשו, בסיום דברי הצוואה, כאשר אחרי תחמו החסידים שהיו שם, שבאו על החתום כעדים.

הצוואה נכתבה במלינוב במוצאי שבת קודש פרשת בהעלותך שנת תרל"ב, באור ליום ראשון ז"י סיון, שעות ספורות טרם עלה מרן אדמו"ר היבית אהרן בסערה השמימה, בה ספוגה גענוניו ונער על שבנו יחזרו אהובו, מרן אדמו"ר הצעיר הרה"ק רבי אשר זי"ע!אניו לידו בשעה זו.

רבי של כלל ישראל

רבינו האדמו"ר הזקן, בעל היבית אהרן' מקארלין, שנתי 46 שנות התנהגות, השפיע לר על עדת חסידיו קארלין סטאלין, אצל השפעתו גברה והלכה על כל העולם. הוא הרבי הקדוש שהתגייס את נוסח התפילה בקארלין, והכניס מושגים בעבודת התפילה בכל העולם, עד שהרה"ק הידברי חיים מצאנו זי"ע! התבטא בקדשו בהסתלקותו: 'מי האט צוגינעמען דעם סידור'לן מן דער וועלט'...

כמובין ידוע שהשפעת בעולם את כל השמחה מוחתנת הרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע! היה מנחה: 'ידער פריילאכער רבי... כי היה כל כולו חסינה אחת של שמחה. הרה"ק רבי אהרן בעל האיותבן ישראל מאטטא זי"ע! אמר לאחר ביקורו אצלו: 'רב אשר סטאלינער'ס זוהן איז דא גיווען, זעט'ס וואס פארא שמחה ער האט אויף אריינגעברענגט, די ווענט האבן דאך געטאנצט, ער איז דאך עוז וחדוה במקומו.' [בנו של הרה"ק רבי אשר (הראשון) מסטאלין היה כאן, ואז איזוה שמחה הכניס בנו, הקירות רעדן, הוא הרי עוז וחדוה במקומו!]

הרה"ק האדמו"ר הזקן היבית אהרן', תמך וועדו את מצות יישוב ארץ ישראל בקרב חסידיו קארלין סטאלין בארץ ישראל ושלח בקובץ מבין חסידיו להתיישב בעיר טבריה, וקנו שם את המגרש ובית הכנסת של הרה"ק רבי מנחם מענדל מויטסעק זי"ע! בעיר טבריה, עליו נא את בית הכנסת קארלין סטאלין בעיר. כמובין העניק האדו"ח היבית אהרן' את תורתו לכלל ישראל, ופניו אמריו המובאים בספר'ק' בית אהרן', המה בסיו יסוד בעבודת השם לכל יהודי, בהם אמרות שקיבל במסורה מאביו החסידות הבעש"ט הק', שהוא המקור לדברים. די אם נזכיר את הדברים על יומא הדילואל אצל – הרשב"י ב'גומר: מבשרי אהרן אלה – מבשרי' ראשי תיבות משה רבי שמעון בר יוחאי; או האימרה 'שם שהשית' הוא הששית לכל, כך רשב"י הוא רשב"י לכל, אפילו לפחותים. ועד אמרות רבות. כמובין השפיע שפע של גשמיית על ישראל, כפי המסופר בסיפורים הרבים שפעל בקברות ישועה ורחמים, ון בחיי חיותו, וזן לאחר הסתלקותו בציון הקדוש.

חשיבות עיירת מלינוב

עיירת מלינוב – אשר בכל השנים ליבות חסידים ואנשי מעשה פונים אל ציון המצויינת של האדמו"ר הזקן, הרה"ק רבי אהרן (השני) מקארלין זי"ע!, הנודע על שם ספרו הקדוש 'בית אהרן – היווה בכל ימות השנה מקום לחלמי שמים לתפילה ותחנונים, לפני המלחמה עלו הרבה חסידים ואנשי מעשה לפעול ישועות. במיוחד היו עולים ביומא דחילוול רבא – טו"יבסיון, לאוהל הציון הק' שבמלינוב, שהינו תל תלפיות לחסידים העולים בכל שנה ושנה להעירי נרגשות לישועת הכלל והפרט, להיוועץ בתשועת עולמים בזכות הרה"ק היבית אהרן זי"ע!א.

כפי המסופר באריכות בקובצי 'בית אהרן וישראל', שבטרים נסיעתו של הרה"ק היבית אהרן לעיירת מלינוב, ידע החסידים שמרן זי"ע!א מעתניין אודות העיירה הקטנה. ושנתיים ימים טרם עלותו לשמיר רום, משנת תריל הירבה להתעניין ולברר פרטים על העיירה מלינוב. פעם התעניין עליה הרבי אצל אחד החסידים מאג"יש תושב מאלינוב, וכשהתפללאו אנשי על כך, אמר בוה"ל: 'אנו יוצאים לדרך – לאורחא רחיקתא – ונהיה זקוקים ללית לילה בעיר מאלינוב, ע"כ צרוננו לדעת מראש מה טיב הארץ האיא'.

ביק מרן אדמו"ר הרה"ק רבי יוחנן מסטאלין קארלין זי"ע!א סיפר, כי בטרם נסע מרן אדמו"ר הזקן היבית אהרן זי"ע!א לזרכו למלינוא, ביקש בנו מרן אדמו"ר הצעיר הרה"ק רבי אשר זי"ע!א מחסידים שעכבו את אביו אדמו"ר הזקן י'בית אהרן מלסעו, במסלול נסיעתו האחרונה, ימים מספר טרם הסתלקותו, ביקר הרה"ק היבית אהרן. אצל רואם ביקר ראוונו, וכן עצר בעיר אליק, שם ביקר את הרה"ק רבי מרדכי מאליק זי"ע!א (אביו ח"י) רבי שמעון שלמה מאליק זי"ע! – חותן כ"ק מרן אדמו"ר הרה"ק רבי יוחנן מסטאלין קארלין זי"ע!א, וכן הלך להתפלל על פינתו של הרה"ק רבי בני אריה מאליק זי"ע!א. אח"כ הגיע לעיירה מלינוב, שם התעכב והתאכסן בביתו של אחד החסידים. ושם שבת בשב"ק אחרונה – פרשת בהעלותך, ולמחרת ביום ראשון טו"יבסיון בבוקר נסתלק שם לגניו מרומים.

רבים משתטחים בתפילה על הציון

על ייחודיותה של עיירת מלינוב השוכנת בוואלין, שם איווה הרה"ק היבית אהרן' למקום ציונו, גילה בנו, האדמו"ר הצעיר, הרה"ק רבי אשר (השני) מסטאלין זי"ע!א: '**איונו אבי מו"ר זצוק"ל טרם ששם פגעו לידך הואו שבתבקש בטם לישיבה של מעלה, אמר לי בזה הלשון: 'על הציון הקדוש של איונו אבי זקני הקדוש הרב י' אהרן הגדול מקארלין זצוקלה"ה יש לקנון ולפרש הפסוק (אמ"ה א' ד') 'ידעי ציון אבולת מבלי באי מואב', שהדרכים של אותו הציון המה אבולת, מבלי באי מועד, ולא כן ציונו הצדיקים שמהה גבולות ציון וואלין, שרבים משתטחים עליהם בתפילה ותחנונים לפני השי"ח', כך אמר לי**

בפני הקדוש. והבנתי מדבריו הקדושים

שהתפעל ע"ז לעת מצוא שיהיה בוואלין, וכך העיילה לו תפילתו", (בית אהרן, ליקוטים, דף קנ"ז ע"ב).

לבוא פעמיים בשנה על הציון

עם גליו הצוואה הקדושה, נפעמים לראות את קבשת מרן אדמו"ר הזקן היבית אהרן זי"ע!א מבנו הקי לבא פעמיים בשנה על הציון הקי. הבקשה קיימה בידי מרן אדמו"ר הצעיר בשנה בה הגז נשיאותו בה הגיע בחדוש אלול תרל"ב בפעם הראשונה להשתתף על הציון הקדוש, כפי שסיפר נכדו ביק מרן אדמו"ר הרה"ק רבי יוחנן מסטולין קארלין זי"ע!א: 'ידער יונגער זיידע איז דעם געווען חדש אלול דעם ערשטן מאהל אויף דעם אלטן זיידעס ציון, ער איז אריין [בנותן האוהל] און האט זיך דארט פארשלאסן...! ופעם שניה בא יחד עם בנו הניטאק קדושא מרן הרה"ק רבי ישראל מסטאלין זי"ע!א ליום הארצייט טו"יב סיון שנת תרל"ג. ואז אמר את סדר הקפיטאלי'ן תהפס בקונטרס 'למען ציון', 'כאשר יש לנו בקבלת מבנו הקדוש וצוקלה"ה בחיותו על הליצ'י הראשון שנת תרל"ג, שאמר ממזמר תהלים אלו ומאמרי הווהר ובקשתי מעמנה לשון'.

למים, היה הציון הקי' הזה, היחיד אלויו היו ברותיו האחים הקי' בני מרן הרה"ק רבי ישראל מסטאלין זי"ע!א עולים בקביעות לקראת ההילולא כל שנה ברוב עם יחד עם קהל עדת מועמים. אחד החסידים מתאר: שזכר משנים קדמוניות שנסע ביום ההילולא לציון הקדוש במלינוב, והרגיש את הקדושה והשמחה ממש שהיה אצלם יום טוב! אותו היום, וכך נשאר אצלם בכל פעם כשעלו על הציון הרגישו את החיות.

והרה"ק רבי אברהם אלימלך מקארלין זי"ע!א הי"יד אמר: כשנסע למלינוב נדמה לו כמו שנסע למירון. כי הדרך הולך על הרים, וכן השמחה שם על הציון היא מעין בחינת מירון, מה שראי לראות במקום אחר על שום ציון מהצדיקים.

מי שרוצה יכול 'לפעול'

מוזא בספר 'כתבי קדשו' את שפייר הרבי הרה"ק רבי יוחנן מסטאלין קארלין זי"ע!א: 'יזקני אדמו"ר הצעיר, היה בחדוש אלול בפעם הראשונה על ציונו של אבי זקני אדמו"ר הזקן [חיבית אהרן]. הוא נכנס בחדש האוהל, ונעל את עצמו. לאחר מכן, פתח את הדלת, ואמר: מי שרוצה יכול 'לפעול' – עד רבע שעה, והנחי את השוער לפניו לציבור לא היה פגאל לכתוב ומסור לו בקשתיהם בעל פה, וכאשר עבר רבע שעה לקח את השוער והכניסו לכיסו כשחור ממש התיישב על כסאו ואמר: 'זאת פעלנו אצל אבא, שעד רבע שעה מה שנאמר – יתקיים'."

כתיבת הצוואה הקדושה

כאמור, הצוואה הקדושה שנתגלתה רטם החסיד ר' מרדכי אליעזר רעזניק זי"ל. מתחתיה באה שורה המתחלת במילים **עלאולומי מילתא'** שכולה בכתב יד קדשו של מרן אדמו"ר הזקן, לאחמ"כ באו חתימות החסידים שבאו על החתום כעדים. מתוכן הדברים ומסונגום נראה כי מלבד ההוראות שהשאיר אדמו"ר הזקן היבית אהרן' לבנו יחידו אדמו"ר הצעיר הרה"ק רבי אשר, עיקר מטרת כתיבת הצוואה היתה כדי שירושתו הבתים והחפצים תעבור מצד רשותו השלטון ללא מניעות וקשיים. הצוואה הועתקה לשפה הרוסית עם בקשה לאישורה וליתן לה תוקף חוקי ע"י הרשויות וכזהראת מרן היבית אהרן' בצוואתו: 'והינני נותן לך רשותי ומצוך להעתיק הצוואה הזאת בלשון רוסיא ולכותבה בעבראיות כפי ניומיו הקרי"ה'.

מלאכה רבה נערכה בידי חברי מערכת קובץ 'בית אהרן וישראל' כדי להעתיק נכונה את הצוואה, לפענה את המושגים המוכרים בה, ולבאר את כל הטעון ביורר וביאור, לרבות שמות השוכתוב ושמות העדים התחומים – בתוספת מנזא ערוך בטוב טעם, ושורות המסכמות באורכה את החידושים הכלולים בצוואה זו.

מאמץ מיוחד הושקע בויהיו חתימת קדשו של מרן אדמוה"ז זי"ע!א, בעבודת השוואה מכתבי יד קדשו היוצאים ממקום אחר, ולאחר הבדלה והבחנה בין כתב קדושו זה, לבין שאר הכתב יד בצוואה זו, שהיא, כאמור, כתב ידו של רביא' רעזניק זי"ל.

תוכנה של הצוואה הקדושה

'אור ליום א' י"ז סיון שנת תרל"ב פה מלינאב הסמוך לדובנא. ידידי ידידי בני יחידי ואהובי כבוד שמו הי"ר מו"ה אשר שיחי.

'ונה כאשר ידוע לכל ובפרט לידע בפני את היסורים אשר לי... נסעתי לבקש תרופה לחולשתי, ועל הדרך ראה אותי הדאקטער לאנדס בארג מראווע וואמר לי אשר אשאר על הדרך לנוח כמה ימים, ובאתי פה מלינאב ושכנתי כמה ימים, ואין אני רואה שום פעולה ומי יודע מה יוולד יום כי בכל שעה פחותי מתמעטים, ומי יודע אם אוכל לזוז מהפ מלינאב כי אפשר פה מלאו שעות, כי ביה ימי שנותיו של אדם שבעים שנה עורני ד' ומלאותם...

'ונה כאשר ידוע שאתה בני יחידי והכל נשאר שלך ון הבתים והחצר אשר לי בעיר קארלין כפי הדאקמענטין שנמצא תחת ידך, וזן הבתים והחצר אשר לי בעיר סטאלין, וזן החפצים אשר נמצאים בתוכן, וזן החפצים אשר יש לי פה, ואין שום טו"ימ לשום בן אדם עליהם.

'עיי"כ ידידי בני אבקשך ואזהירך תיקר נא נפש בעיך לנומל מעדי חסד של אמתא כי לחילה לא אראה עוד פניך. א. הועלים ואזהרתי במקום אשר יהי' פרידתי מן הקשת התנודב להתאמץ לקנות בית אם תוכל להשיג ותנודב הבית לעשותו 'בית התפילה' עפ"י ניומיו הקרי"ה. ב. במקום אשר אסאוף שמה בקשתי ואזהרתי לבוא עם כל יוצאי חלצין הגדולים, והקטנים כשיגידלי, שני פעמים בכל שעה, פעם אחת ליום האירצייט, פעם ב' מתי שיהי לי מילך ידך, ויהי זה אצלך בחוק ולא יעבור כל יום, ולהלך דקדק על מקום מנוחתי כפי אשר תשיג ידך ון במזומן וזן להספיק לחם ומזון לעניים ולהתפלל עבור נשמתו אם אין לא תוכל להשיג לקנות בית לעשותו בית התפילה, עכ"פ תתקיי אזהרתי ובקשתי לבא ב' פעמים בכל שנה נכזכר. וצפיתי אשר בודאי לא תשכח אהבתי ותקיים בקשתי ואזהרתי.

'והינני נותן לך רשותי ומצוה להעתיק הצוואה הזאת בלשון רוסיא ולכותבה בערכאות כפי ניומיו הקרי"ה. ואל יפלא בעינך שלא כתבתי הכל בכתב ידי כי מחולשות כחי לא יכולתי בעצמי לכתוב בכתב ידי לזאת צויתתי לכתוב כל הדברים הנזכרים ואבוא בעצמי עה"ח.

'כל אותם הדברים אות באות צוזה לי הי"ר מו"ה אהרן בחי"ר מו"ה אשר זי"ל פערלאוו בדיעה מיושבת ובודעת צלולה לכתוב לבנו הילאיו ולא חסרתו ולא הוספתי שום דיבור, וראוי באתי עה"ח נאום הכותב כל היגיל מרדכי אליעזר במו"ה יוסף רעזניק.

'עלאולומי מילתא באתי עה"ח נאום מעשט-שאין קארלין בחי"ר מו"ה אשר זי"ל פערלאוו 'אנתנו עדים ח"ימ' שמענו כל דיבר היגיל

הצוואה הגנוזה בחתימת ידו שנכתבה בליל הסתלקותו בעיירת מלינוב בשנת תרל"ב לפני 152 שנה

■ **מתפרסמת לראשונה בקובץ הנודע 'בית אהרן וישראל' לקראת יום ההילולא טו"ב סיון**

מקום ישועות. חסידים ואנשי מעשה בתפילה על יד ציונו הקדוש של הרה"ק 'יבית אהרן' מקארלין זי"ע בעיירת מלינוב

וראינו שד"בר הכל בדעת צלולה ומיושבת וראינו שחתם עצמו הי"ר מו"ה אהרן פערלאוו היגיל בחתימות ידו ולראי' באנו עה"ח: נאום יחיאל בן מרדכי סטאטן; נאום מנחם מן בן מרדכי סטאטער; נאום אהרן בן יחיאל קאטשאן'.

הדברים העולים מהצוואה הק'

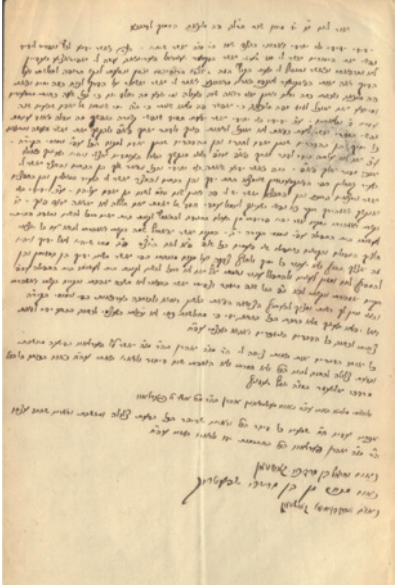
בקובץ 'בית אהרן וישראל' החדש היו"יל במים אלו, מובאר תוכן הצוואה הקי, ומסכם כמה דברים שלא היו ידועים, העולים ומתבה-רים מהצוואה עד כה.

א. אף לאחר שמרן אדמו"ר הזקן היבית אהרן' עבר בשנת תרכ"ח ניותו, לא חור לאיתנו. ומכאן שהנשיאות שערך לעת זקנה כדי להשתתף בשמחות צאצאיו מבתו וחתנו הרה"ק רבי אברהם יעקב מסדיגורא זי"ע!א, עלו לו בהתאמצות גדולה.

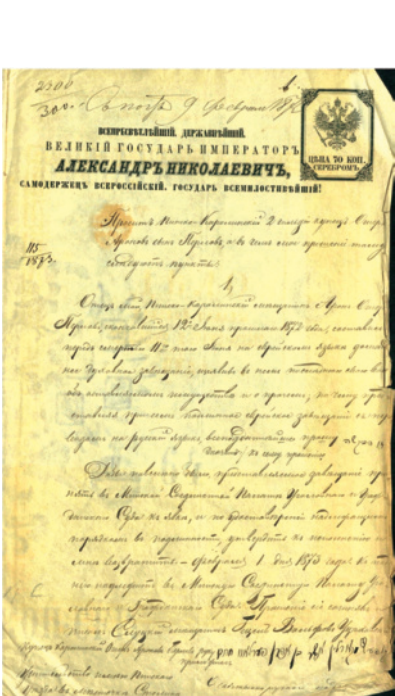
ב. מרן אדמוה"ז היבית אהרן' שהה בעיירה מלינוב כבר כמה ימים קודם הסתלקותו, כשקבע מצבו הרפואי הורפא מרובאט שניטוח כמה ימים, אף שהיה בדרכו לחתונת ניונוו סדיגורא (עם החתן הרה"ק רבי ישראל מאטטאטן, בנתיים הקשיימה כבר החתונה בהעדרו יומיים קודם פטירתו ביום ט"ו סיון). – לקראת יומא דחילוולא טו"יב סיון תשפ"ד, ג.

התגלית היסטורית בחסידות קארלין סטאלין שגרמה התרגשות רבה בעולם החסידות:

התגלתה צוואת אדמו"ר הזקן הרה"ק בעל ה'בית אהרן' מקארלין זי"ע

צוואת אדמו"ר הזקן מקרלין זי"ע שהתגלתה

הבקשה ברוסית לקיום הצוואה ברשותיו, חתומה ע"י בנו יחידו, מרן האדמו"ר הצעיר הרה"ק רבי אשר (השני) מסטאלין זי"ע"א

אוהל ציון הקדוש של רבינו הרה"ק ה'בית אהרן' מקארלין זי"ע

קול המזכיה מהיכל האריות

יצירה מושלמת נוספת מבית 'פאר מקדושים'

בהופעת הספר הקדוש:

קול אריה

תורת הרה"ק רבי יהודה אריה לייב 'המוכיח' מפולנאא זי"ע תלמידו ויד ימינו של מרדנא ורבנא הבעל ס' טוב הקי' זי"ע

להתחבר לתורת מאורי החסידות

- בהאדרה מחודשת עם כותרות, ציונים ומראי מקומות
- מפתחות לפי סדר התורה, מועדים, נ"ך, ש"ס, ערכים וגושיאים
- פנינים של קטעים מעשיים ומעוררים מתוך משנתו, מסודרים לפי נושאים
- מדור מיוחד מתולדותיו וקורות חייו הנהדרים בקודש
- יחד עם שאר המעלות מבית 'פאר מקדושים'

להתחבר לתורת מאורי החסידות

מוקד הזמנות ומנויים:

950-1800-950

ובחנויות הספרים המובחרות